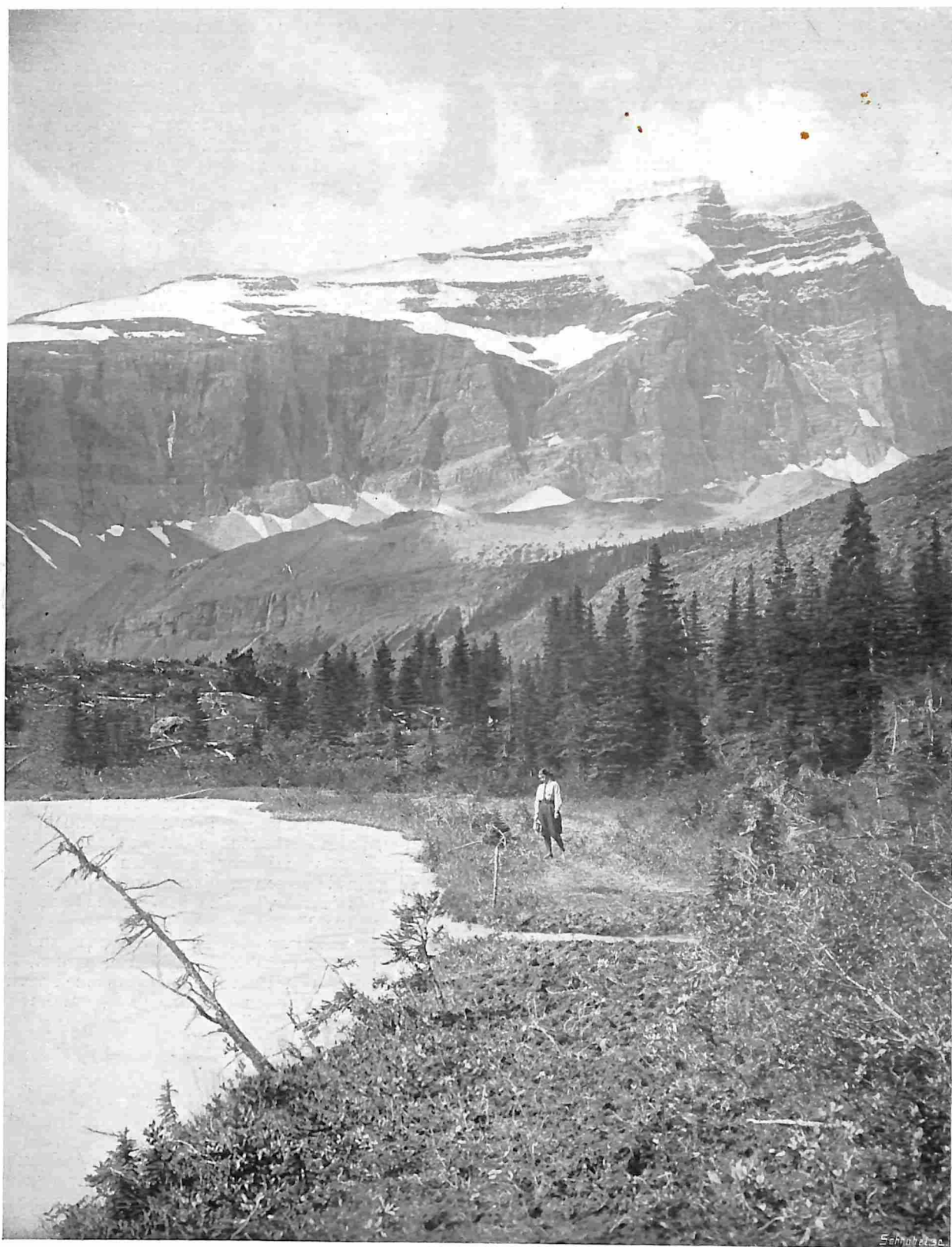

BUITEN

8^B JAARGANG N^O. 2

ZATERDAG 10 JANUARI 1914.

DE WHITEHORN EN DE GRAND YORK-RIVER IN CANADA.

DE WHITEHORN EN DE GRAND YORK-RIVER IN CANADA. ILLUSTRATIE	BLZ. 13
DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST, DOOR WILLIAM LE QUEUX (2) „	14
HET KASTEEL BOUVIGNE (SLOT), DOOR DR. C. F. XAV. SMITS, GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 16—19
PAARDENDRESSUUR, DOOR G.	BLZ. 16
DE SCHANDEVADER (SLOT), DOOR MR. L. H. J. LAMBERTS HURRELBRINCK	„ 17
WINTERPARK, (GEDICHT), DOOR KÄTHE MUSSCHE	„ 19
DENNEBOOM, DIE DOOR ZIJN ONDERMIJNING DE TYPISCHE WORTELGROEI TE ZIEN GEEFT. ILLUSTRATIE	„ 19
SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND (III), DOOR MR. DR. S. MULLER FZN., GEÏLLUSTREERD.	BLZ. 20—22
KIEKJESEN KRABBELS UIT DELI, DOOR DELIAAN, GEÏLL. BLZ. 22—23	
DE ZONNEVROUW, DOOR GASTON LEROUX (28)	BLZ. 23
NEW-YORK BIJ AVOND. ILLUSTRATIE	„ 24
DE KONING EN KONINGIN VAN SPANJE OP HET VLEG- VELD VAN CINDAD LINCAL BIJ MADRID. ILLUSTRATIE „	24

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar a. inleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een a. hverteerder doet.

DE GEHEIMZINNIGE VIOLIST

door WILLIAM LE QUEUX.

(2) (Geautoriseerde vertaling.)

HOOFDSTUK I.

SNEL reed de trein door het station Redhill en spoedig hadden wij ook Croyden achter den rug. Wij naderen nu Victoria, en ik stond op om mijn handtasch uit het net te nemen. Bijna gelijktijdig stond ook mijn reisgezel op. Hij was zelfs nog langer dan ik hem mij eerst gedacht had, zes voet twee duim op z'n allerminst. In het net lagen een parapluie, een vreemd-gevormd étui, en onder de bank stond een gladstonebag. Deze laatste haalde hij er onder te voorschijn en zette haar op de bank.

Er zat geen label aan, dus kon ik zijn naam niet te weten komen door hem op de label te lezen, zooals ik gehoopt had. Bovenop de gladstonebag stond een monogram in vergulde letters. Ik keek er scherp naar van de plaats waar ik stond, doch kon geen enkele letter ontcijferen — daar het vier of vijf letters waren, die door een liepen. Plotseling herinnerde ik mij, dat hij mij gevraagd had, hem in zijn huis te komen opzoeken. Ik wendde mij tot hem met de woorden:

„U waart zoo vriendelijk mij aan te bieden mij den een of anderen dag uwe merkwaardige collectie visschen te laten zien. Zooals ik reeds gezegd heb, zal ik gaarne van uw uitnodiging gebruik maken, en ze heel graag eens komen zien. Zoudt u mij uw kaartje willen geven en mij zeggen op welken dag ik eens kan komen? 's Avonds schikt mij altijd het best, maar misschien schikt u dat juist niet.”

Hij antwoordde niet dadelijk, doch keek mij met een eigenaardigen blik aan en zeide toen:

„Overdag, en bij voorkeur 's morgens, ontvang ik het liefst bezoekers, maar ik zou u voor nog niet zóóveel willen dérangeren. Wacht u even, dan zal ik u zeggen wanneer ik u kan ontvangen.”

Dit zeggende haalde hij een zeer klein opteekenboekje, blijkbaar een dagboekje, uit zijn zak. Op den omslag merkte ik een verguld monogram op, volkomen gelijk aan dat op de gladstonebag. Hij opende het boekje en bladerde er in.

„Donderdagavond om tien uur, schikt u dat?” zeide hij.

„Uitmunten,” antwoordde ik. „Dat is dus afgesproken. U kunt mij Donderdagavond om tien uur verwachten.”

„Donderdagavond om tien uur,” herhaalde hij, het opteekenend.

„En hier heeft u mijn kaartje,” voegde hij er bij.

Ik las onmiddellijk, wat er op stond:

SIGNOR DARIO VOLPI.

Er stond geen adres bij. Plotseling nam hij mij het kaartje uit de hand, en krabbelde er met potlood op: „320, Grove End Road, St John's Wood.”

Ik gaf hem ook mijn kaartje. Tot mijn tamelijk groote verwondering stopte hij het in zijn kaartjesétui, zonder er zelfs ook maar naar te kijken. Ik voelde mij werkelijk een beetje gekrenkt.

De trein stoomde Victoria-station binnen. Een witkiel tikte aan zijn pet voor hem, glimlachte, nam zijn gladstonebag, en vroeg of hij ook nog bagage in den bagagewagen had. Blijkbaar kende de man hem van gezicht.

Op het perron wendde Signor Volpi zich tot mij. Aan zijn linkerhand, aan het rood-zijden koortje, hing het kristallen kommetje met zijn kleinen, goudgeschubden schat, die nog steeds langzaam al maar rondzwom, zich misschien verwonderd afvragend wat al die drukte toch te beduiden had. Mijn geheimzinnige vriend stak zijn andere hand uit, welke ik vatte.

Terwijl ik het deed, beving mij opeens een wonderlijk gevoel. Wat er de oorzaak van was, begreep ik op dat oogenblik niet. De man had mij van het oogenblik af dat wij in gesprek getreden waren, tot nu toe, met een vreemde magnetische kracht aangetrokken.

Waarom? Stonden onze persoonlijkheden dan niet dicht bij elkaar? Was hij mij vijandig gezind, niettegenstaande zijn joviale wijze van optreden en zijn aangename gesprekken? Was er iets in hem dat mij afstootte — de een of andere geestelijke, geheime antipathie tusschen ons? Ik moet bekennen, dat ik verbaasd stond over het feit, dat ik een plotselinge antipathie voelde en wantrouwen had opgevat voor den man, dien ik even te voren nog zoo sympathiek had gevonden. Zoolang wij enkel met elkaar gepraat hadden, was alles goed geweest.

Doch zoodra er fysieke aanraking had plaats gehad, al was het ook slechts voor een oogenblik, was mijn gevoel voor hem plotseling absoluut omgedraaid. En ik vroeg mij af op dat oogenblik, of deze fysieke aanraking hem ook op dezelfde wijze ten mijnen opzichte beïnvloed had.

Dikwijls brengt, als twee menschen elkaar de hand geven, de aanraking van eenk lamme, vochtige hand, een gevoel van afkeer teweeg, doch naar ik vermoed, zelden zulk een sterken afkeer als die welke ik nu, tegen wil en dank, voor Signor Volpi voelde.

Een oogenblik stond ik daar, vervuld van afkeer.

Er was echter weinig tijd tot nadenken, en toen hij den hoed voor mij afnam, tegen mij glimlachte, en mij nogmaals vertelde, dat hij met verlangen onze ontmoeting op den daaraanvolgenden Donderdagavond tegemoet zag, — het was toen Dinsdag — vroeg ik mij af, of het per slot van rekening niet dwaas was, dat ik hem zoo plotseling wantrouwde zonder eenig andere reden, dan dat een onverklaarbare, en waarschijnlijk dwaze aandrang mij er toe dreef.

Het portier van de taxi, die de kruier voor hem had aangeroepen, sloeg dicht. Ik zag mijn vreemden kennis n g even met zijn donkere, onpeilbare oogen nieuwsgierig uit het raampje naar mij kijken; een lange, slanke, sierlijke blanke hand wuifde mij vaarwel toe; ik zag nog even een eigenaardig verguld monogram buiten op een valies, dat naast den chauffeur was gesjord, en ik stond alleen buiten Victoria-Station.

„Hallo, Cyril, ouwe jongen!”

Ik draaide mij snel om. Maynard Drew, dien ik bijna dagelijks aan de lunch bij Birch in de City ontmoette, stond naast mij.

„Ik zag je in Brighton instappen, en wou bij je komen zitten, maar er zat een dame, die we allebei kennen, bij me in de coupé, en nou, ik moet bekennen dat ik de verleiding niet kon weerstaan, de reis met haar te maken.”

Hij grijnsde op een manier, die me bijzonder onaangenaam was.

„Och, is 't waar,” zeide ik zeer onverschillig. „En wie was die dame wel?”

Ik was dankbaar, dat Drew niet naast me was komen zitten, want hij behoorde tot dat slag van menschen, die hun vrienden graag vervelen met lange en uitgesponnen verhalen waar doorgaans niets in zit en die dikwijls — om het maar ronduit te zeggen — erg plat zijn.

„Wel, Rosemary Calvert.”

Ik schrok op.

„Juffrouw Calvert!” riep ik zeer verrast uit. „Zat dié in den trein? Kwam zij van Brighton?”

„Maar, m'n beste kerel, ik heb je toch net verteld, dat ik de reis van Brighton hierheen met haar gedaan heb. Verduiveld mooi bekje nou, zeg? Ik heb haar in een taxi gezet. Maar zeg 's, Fane, ik wist niet dat je Dario Gasperini kende. Ken je hem al lang? Jullie schenen erg goeie vrienden samen te zijn.”

„Ik geloof, dat ik je niet goed begrijp,” zeide ik, erg uit mijn humeur.

Ik was er over ontstemd, niet geweten te hebben, dat juffrouw Calvert in den trein zat — en nog meer kregeliger, dat juist Magnard Drew met haar samen gereisd had. Om u de waarheid te zeggen, ik was in 't geheim met Rosemary Calvert geëngageerd. Ik had het land, dat ik haar, vóór de trein afreed, niet op het perron te Brighton had gezien.

„Me niet begrijpen,” antwoordde Drew. „Om je eerlijk de waarheid te zeggen, begrijp ik jóú niet goed. Je wilt me toch zeker niet wijsmaken, dat je niet zou weten wie Gasperini is?”

„Natuurlijk ken ik Dario Gasperini bij naam, als je ten minste den grooten violist bedoelt,” antwoordde ik kregeliger. „maar wat heeft . . .” Er kwam me iets in de gedachte, en ik hield me in.

„Maar je wilt toch niet zeggen, dat de man, met wien ik zooveel van Brighton gekomen ben, Dario Gasperini, — de groote Gasperini is?”

„Natuurlijk was hij het. Ik heb hem wel tien keer hooren spelen en hij is niet iemand die je gauw weer vergeet als je hem eenmaal gezien hebt. Dus hij is per slot van rekening dan toch geen vriend van je?”

„'n Vriend? Welneen. Hij zat in mijn coupé, en we raakten in gesprek. Meer niet?”

Dus de man, die mij zulk een belangstelling had ingeboezemd, was de beroemde Dario Gasperini. Dario Volpi moest zijn ware naam zijn, dacht ik bij mezelf. Dario Gasperini was dus zijn kunstenaars-naam. Wat 'n verhalen deden er over hem de ronde! Als er maar een paar van waar waren, moest hij inderdaad reeds een bijzonder mensch zijn. En wederom vroeg ik mij zelven verwonderd af, wat de oorzaak geweest was van dien plotselingen afkeer, dien ik voor hem gevoeld had, toen wij elkaar de hand gaven, en dat nog wel zoo spoedig na de bekoring, die hij om zich gewezen had op onze een uur lange reis van Brighton.

Hoe weinig dacht ik toen, dat onze paden elkaar op een vreeselijke wijze zouden kruisen.

HOOFDSTUK II.

HET WEB EN DE SPIN.

Algemeen werd erkend, dat Rosemary Calvert niet alleen een der mooiste, doch ook een der innemendste meisjes van het graafschap Donegal was.

En dat zegt heel wat, want misschien zult ge weten, dat het graafschap Donegal reeds tal van geslachten her beroemd was om zijn mooie meisjes. Ik zeg met opzet „mooi en aantrekkelijk”, omdat er velen zijn, die denken, dat, omdat een vrouw lichamenlijk aantrekkelijk is, zij ipso facto een aantrekkelijke persoonlijkheid moet bezitten. Hoewel ik maar een City-effectenmakelaar ben, en deel uitmaak van een menigte elkaar verdringende geldmakers, ben ik veel in de gelegenheid te reizen, en met menschen van allerlei stand in aanraking te komen. Ik moet helaas verklaren, dat het gebrek aan persoonlijke bekoorlijkheid in veel vrouwen, die anders uiterlijke aantrekkelikheden genoeg bezaten, mij dikwijls is opgevallen, terwijl ik aan den anderen kant vaak getroffen ben door de buitengewone aantrekkelijkheid van tal van meisjes en vrouwen, die feitelijk zonder uiterlijke bekoorlijkheid waren. Het was waarschijnlijk Rosemary Calvert's bijzonder sympathieke natuur die tot mij sprak, toen ik haar voor het eerst ontmoette. Dat was meer dan een jaar vóórdat wij elkaar heimelijk trouw beloofd hadden.

Zeer zeker was het niet haar schoonheid, die mij toen had aangetrokken, want eerst toen ik haar intieme leerde kennen, merkte ik op, hoe wonder mooi ze werkelijk was. Natuurlijk had ik haar wel van het eerste oogenblik af heel sympathiek gevonden, maar haar aangename en geheel ongeunstelde wijze van optreden, de gevoelens waaraan ze in den loop van het gesprek, zonder het zelf te weten, uiting gaf, haar natuurlijke, innemende openhartigheid, de algeheele afwezigheid van alles wat ook maar in het minste of geringste of trots, huichelarij of verwaandheid geleeke, en ook misschien haar vlug begrip en haar scherp gevoel voor humor, dit alles had er, in den beginne tenminste, toe bijgedragen om mij zoo smoorlijk verliefd te maken. Eerst later had ik de buitengewone liefvalligheid van het meisje ten volle leeren beseffen.

Dit besef harer bekoorlijkheid werd niet langzamerhand in mij wakker. Integendeel; ik werd er mij op zekeren dag met een schok van bewust. Ik herinner mij nog zeer goed bij welke gelegenheid. Ik logeerde bij vrienden in het grappige oude stadje Ballyshannon in Donegal Bay, toen Rosemary Calvert toevallig van Clonelly aan Loch Erne waar zij toen bij haar oom woonde, overkwam om mijn gastheer een bezoek te brengen. Hoewel we toen al intieme vrienden waren, waren we nog niet feitelijk geëngageerd. Zij had geen idee, toen haar oom's auto voor het huis stilhield, dat ik daar als gast, ja, zelfs niet dat ik in Ierland was, en ik zal nooit de uitdrukking van blijdschap vergeten, die zich over haar lieve gezichtje verspreidde, toen zij plotseling tegenover mij stond.

Toen voor het eerst trof mij haar wondervolle schoonheid.

Haar slanke, gracielijke figuur, meer dan middelmatig lang, was volmaakt. Haar trekken waren niet werkelijk klassiek — van welk Iersch meisje kan dat gezegd worden? — en zelfs waren ze heelemaal niet regelmatig. Haar teint daarentegen was zeer blank, naar tanden zeer wit en buitengewoon regelmatig.

Doch wat mijn aandacht het meest boeide, en trouwens van een ieder die met haar in aanraking kwam, dat waren haar donkere, schitterende oogen, violette oogen met een donkere omlijsting van wimpers, zóo lang, dat zij de oogen soms bijna verborgen, oogen, die meer uitdrukten dan ik ooit bij eenig andere vrouw heb waargenomen.

In Rosemary Calvert's oogen spiegelde zich inderdaad haar geheele ziel af. Iedere gedachte, iedere wensch scheen zich in die oogen te uiten, en weerkaatst te worden in die steeds wisselende diepten. Vreugde, smart, sympathie, woede, medelijden, verontwaardiging, walging, haat en liefde — welke gewaarwording in haar gedachten ook den boventoon voerde, ze was dadelijk te lezen in die violette oogen, en dat met een gemakkelijkerheid, die iets geheimzinnigs had.

Een treffend contrast met het zwarte der wimpers en wenkbrauwen vormde het glanzige, kastanjebruin-bronzen haar, dat met dikke strengen om haar welgevormde hoofdje met het breede, verstandige voorhoofd was gewonden. Dikwijls heb ik er verbaasd over gestaan — en anderen trouwens met mij, hoe haar haar bijna tot op den grond reikte, als zij het neer liet hangen. Ik geloof, dat van haar lichamenlijke bekoorlijkheden, de wondere schoonheid van haar haar misschien wel het dichtste kwam bij de vreemde lieflijkheid van die donkere, violette oogen.

Zes maanden vóór mijn ontmoeting met Dario Gasperini was Rosemary Calvert voor goed in Londen komen wonen. Haar vader, die een Engelschman van geboorte was, en bankier in Dublin, was toen juist vrij plotseling gestorven — haar moeder was al jaren dood — en haar oom, haar eenige naaste bloedverwant, had het raadzaam gevonden het huis dichtbij Clonelly, waar Rosemary sedert haar kindsheid had gewoond, te verhuuren en zich met zijn nichtje in Londen te vestigen.

Persoonlijk hield hij niet van het stadsleven, maar George Calvert was een van die zelfopofferende vrijgezellen van middelbaren leeftijd, die zich ten doel stellen anderen gelukkig te maken. Dergelijke menschen vindt men, geloof ik, menigvuldiger in Ierland dan in eenig ander deel van het land. Vrijgezellen en oude vrijsters — zooals deze laatsten dikwijls door dwaze lieden met een zekere geringschatting worden genoemd — kunnen, volgens mijn idee, elk verdeeld worden in twee klassen. De eene groep is die der vrijgezellen, wier voornaamste karaktertrek Zelfzucht is, geschreven met een hoofdletter; en daarmede overeenkomend, die der oude jonge vrouwen, die, teleurgesteld door het niet-trouwen, verzuurd zijn, omdat het denkbeeld, hunnen medemenschen tot steun te zijn, nooit bij hen is opgekomen. De andere groep is die der vrijgezellen, meest mannen van middelbaren leeftijd, van wie welwillendheid en liefdadigheid schijnt uit te stralen, en dan nog de groep van ongehuwde vrouwen, wier edelmoedigheid en verdraagzaamheid, waar het menschelijke zwakheden betreft, hen bemind maken bij allen die met hen in aanraking komen.

Ik was van plan geweest den dag na mijn bezoek aan Brighton een bezoek bij Rosemary Calvert te gaan brengen in haar huis in Hornton Street, Kensington, deels omdat wij elkaar in verscheidene dagen niet gezien hadden, doch voornamelijk om haar enkele vragen te doen omtrent Maynard Drew, die zijn bekendheid met haar indirect aan mij te danken had. Mijn drukke zaken hadden mij echter verhinderd er op Woensdag heen te gaan. Het werd Donderdag. Ik had beloofd mijn vreemden medereiziger van Brighton, Signor Dario Volpi — of liever gezegd, Gasperini, te bezoeken.

Het bleek mij onmogelijk eerst nog bij háár aan te gaan, door het late uur waarop ik nog in de City was opgehouden.

Toen mijn taxi voor het huis in Grove End Road stilhield, keek ik op mijn horloge. Het was eerst vijf minuten voor tien. Na den taxi te hebben weggezonden, stak ik een cigaret aan, om de minuten die mij nog van tien uur scheidde, door te komen. Gasperini had zoo nadrukkelijk gezegd „precies om tien uur”, dat ik het raadzaam vond niet vóór dien tijd aan te komen, en hem zoodoende in de een of andere gewichtige bezigheid te storen. Mijn bliken achteloos over den voorkant van het huis gaan latend, trof mij de vreemde vorm der ramen. Het was een groot, alleenstaand gebouw, bijna een paleis, dat een meter of zes, zeven achteruit stond, van straat af, en van de acht vensters op het Noorden waren er geen twee hetzelfde. Inderdaad geleken zij zoo weinig op elkaar — sommige waren zelfs op Oostersche wijze van traliewerk voorzien, — dat ik niet kon nalaten te denken, dat hij, die deze vensters ontworpen had, getracht moest hebben in dit eene huis een voorbeeld aan te brengen van al de verschillende stijlen, die de geschiedenis gekend heeft.

Zoo was er een lang venster met gekleurde ruiten; dan een boogvenster met kleine vierkante ruitjes van dik, groen glas; een derde was gebogen op de manier van de ruiten van een vilatje in de voorsteden, terwijl weer een ander „art nouveau” was, en wat de overigen betreft, ze waren allen vreemd van vorm.

Nauwelijks was ik klaar met mijn beschouwing van den eigenaardigen, roodsteenen voorkant, en vroeg ik mij af, of Gasperini verantwoordelijk was voor dezen excentrieken architectonischen mengelmoes, toen ik een ver-verwijderde klok tien hoorde slaan. Onmiddellijk wierp ik mijn cigaret weg, en ging het hek binnen.

Nauwelijks had ik op het elektrische knopje gedrukt, of de deur vloog open en tot mijn verbazing zag ik twee donkere Egyptenaren voor mij, beiden met een roode fez op, en roode muilen aan, en gekleed in lange, geelzijden kaftans. Zij stonden aan weerszijden van de deur voor mij te buigen. Vóór mij zag ik een lange, wijde gang, vrij schemerachtig verlicht door een aantal groote, geelkoperen oostersche lampen, die een zacht licht wierpen op de Kairosche schermen, oostersche matten en kleedjes en het meubilair van de vestibule. Mij tot een van de beide mannen wendende, — een Nubiër, te oordeelen naar zijn donkere huid — zeide ik hem, dat Signor Volpi mij wachtte — want, daar Volpi den naam Gasperini niet genoemd had, vond ik het raadzaam hem enkel Signor Volpi te noemen.

Wederom salaamden beiden, doch geen van beiden zei iets. Toen zij mijn hoed en jas hadden aangenomen, gaven zij echter met gebaren den wensch te kennen, dat ik hen zoude volgen, wat ik dan ook deed.

(Wordt vervolgd).

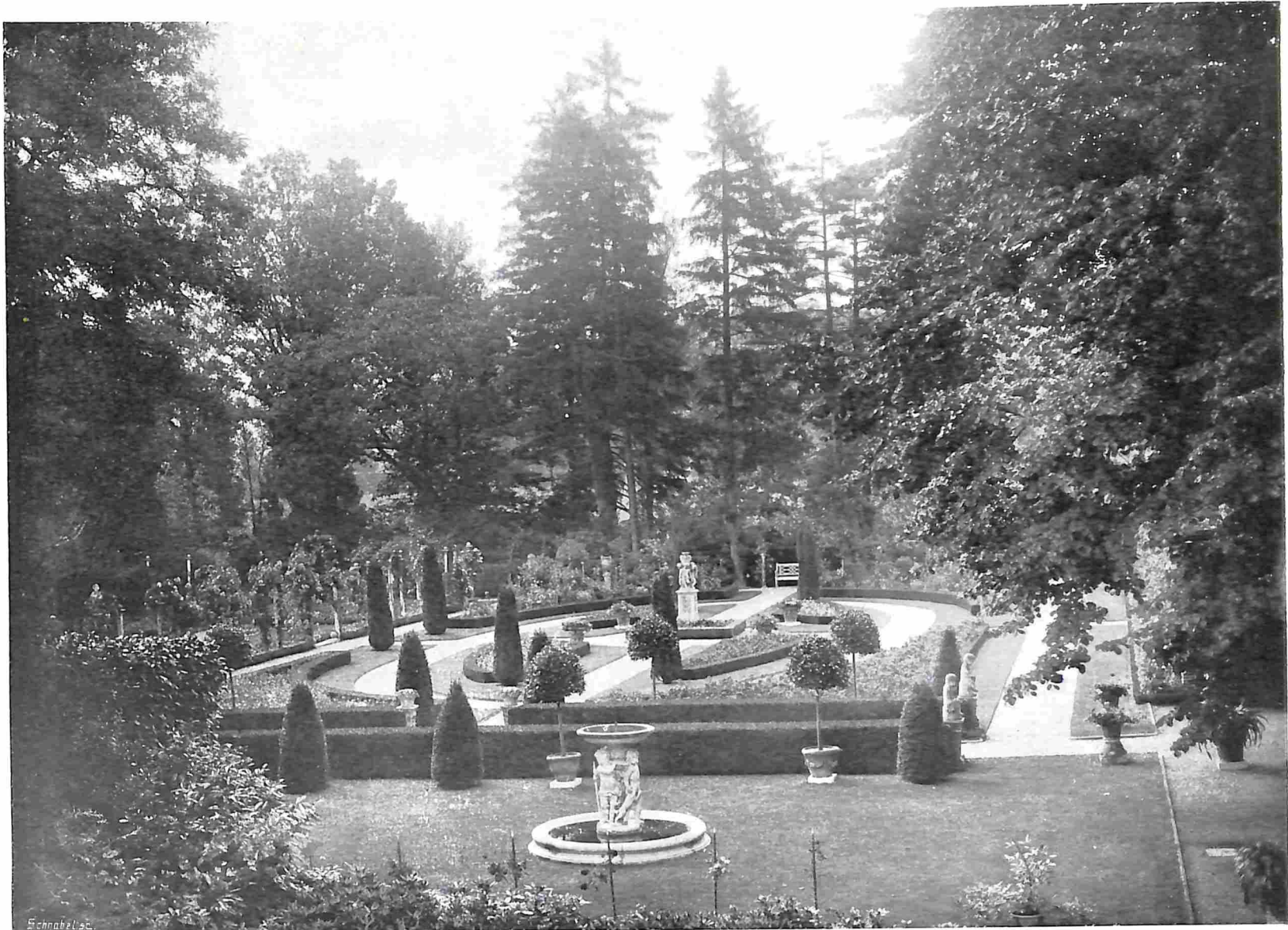

Foto C. Steenbergh.

HET ROSARIUM IN DEN TUIN VAN KASTEEL BOUVIGNE.

HET KASTEEL BOUVIGNE.

(Slot).

DE opvolgende heeren van Bouvigne zijn vervolgens geweest: *Jan van Brecht*, gehuwd met Catharine Quarre, en *Jacob van Brecht*, wiens erfgename was: *Anna van Brecht*, die huwde met Jonkheer Hendrik Tseraerts, markgraaf van Antwerpen. In den aanvang der XVIIe eeuw verkoopt *Anna van Brecht* al hare goederen in N. Brabant. Bij deze verkoopakte wordt Bouvigne als volgt omschreven: „een schoon gemetst huys met de wateren daertoe gelegen twee hoeve daertoe behorende, geheeten 't goet te Boeveryen, onder de parochie van Ginneke, met den toebehoiren van dyen, ende den houtwasch daerop staende, sijnde de voorseyde hoeve groot so in saaylant, bossche ende weyden, als heyden met de gronden van de huisingen, grachten ende andersins tusschen de nongentich en de hondert buyders.” Aldus heet het in de notarieele akte van 19 Januari 1605.

Den 6^{en} Augustus 1611 verkocht zij het kasteel aan J. Baptiste Keermans, ridder, eersten Raad van den Prins van Oranje.

Boeverye was „een huys van playsantie, witten water opgemetst ende voorts omwatert... gelegen achter de kerke onder de vyerschare van Ghinneken opte riviere aldaer... al neffens die riviere, aen weerszijden van 't voorseyde huys gestaen, houdende tsamen omtrent 110 buynderen.” Aldus getuigt de vestbrief voor schepenen van Ginneken d.d. 5 September 1611. J. Keermans verkocht het kasteel in 1614 aan den Prins van Oranje „om schult.”

In 1623 kreeg Michiel van den Eynde, schout van Ginneken, Bavel en Gilze, verlof om 't kasteel te bewonen, onder voorwaarde, dat hij geen granen op de zolders zou bergen. In 1637 had *Frederik Hendrik*, bij het beleg van Breda, zijn hoofdkwartier op dit kasteel gevestigd.

In 1721 woonde J. Theod. Wierts, schepen van Hulst, op Bouvigne. In 1775, den 12 September, werd 't verkocht aan *Jan Daniel Engel*. Het werd alsdan omschreven als volgt: „Casteel van Boeveryen met zijne ruime stallinge voor acht paerden,.... zijnde het casteel rondsomme gelegen in zijne vijvers.” *G. W. Ruysch* te 's-Gravenhage werd in 1798 eigenaar van het kasteel, waarvoor een nieuwe brug was gemaakt.

Later behoorde het aan *J. A. Wolff*, *Dirk van Eyck* († 1830) en *Gerard van Hoey*, *Schilthouwer van Oostee*. Sedert ging het over aan de familie *Paardekooper*, na deze aan *Joh. Jacob de Poorter* en later aan *Gerrit Ferdinand Brantsma*, die in 1899 op zijn kasteel overleed.

Zijn weduwe verkocht Bouvigne in 1903 aan den tegenwoor-

digen eigenaar mr. Leopold Antoine Marie *de Bruyn*, zoon van mr. Arnout Henric de Bruyn en Caroline Sophie Eugénie Josephine de Roy van Zuidewijn.

Dank zij den kunstzin van den tegenwoordigen eigenaar, bevindt het kasteel zich in uitmuntenden toestand. Daarom verdient het temeer onze belangstelling.

Hoe jammer immers is het, dat zoovele kasteelen tot puinhoopen vervallen. Kasteelheeren, die de oude huizen bewonen, worden zeldzamer. En, onbewoond, worden ze dikwijls niet onderhouden en de bouwvallige gedeelten terstond te herstellen. Dat waarborgt de tegenwoordige eigenaar: Het oog des meesters maakt het paard vet.

„Is 't beter geworden in dezen nieuwen tijd?” zou de klokengieter van Breslau vragen!! De pachter ziet zijn heer meestal nog slechts in jachttijd.

Inmiddels doet het ons des te aangenamer aan, dat men te Ginneken er naar streeft een kasteel, dat uit oogpunt van geschiedenis en kunst zooveel waarde heeft, in zijn ouden toestand te behouden en de bouwvallige gedeelten terstond te herstellen. Dat waarborgt de tegenwoordige eigenaar: Het oog des meesters maakt het paard vet.

Dr. C. F. XAV. SMITS.

Overneming verboden.

PAARDENDRESSUUR.

In de „Mittheilungen für Tierpsychologie” staat het volgende staaltje van paardenvernuft te lezen.

Twee pachters van landgoederen, op tachtig minuten gaans van elkaar langs een eenzamen straatweg gelegen, komen vaak bij elkaar om een kaartje te leggen. Een van hen heeft een grauwen schimmelhengst en als bij zijn afwezigheid onverwachts bezoek komt, heeft men thuis dit paard slechts gezadeld buiten te brengen en met een zweepknaal in de richting van den buurman af te laten gaan om het een poos later met zijn meester in den zadel huiswaarts te zien keeren.

Is de buurman bij den eigenaar van dit slimme paard te gast en ontbreekt de derde man voor het spelletje skat, dan is het voldoende den hengst een rooden doek aan den teugel te binden en hem naar het verlangde adres te zenden om binnen korten tijd den derden speelrat zijn plaats aan het speeltafeltje te zien innemen, na een ritje op den schimmel gemaakt te hebben.

G.

Foto C. Steenberghe.

HET ROSARIUM IN DEN TUIN VAN KASTEEL BOUVIGNE.

DE SCHANDEVADER.

(Slot.)

HIJ hoort niet meer de verdediging, het warm pleidooi van zijn advocaat, die in overtuigd voelen en gloedvolle welsprekendheid schetst de naakte, kale armoede, 't nijpend gebrek van zijn huis gezin, het motief van zijn misdaad... tien jaren, tien jaren, de enkele gedachte, die warrelt en flitst door zijn brein.

Acht dagen later heeft de Rechtbank hem werkelijk veroordeeld tot de door den vertegenwoordiger van den Staat geëischte straf.

Peters heeft zijn schuld aan de Maatschappij betaald, zijn misdrijf geboet.

Tien jaren van zijn inmiddels herwonnen jeugdkracht heeft hij doorgebracht tusschen de hooge, kale muren van het tuchthuis, tien jaren geleefd het leven van regelmatig werktuig zonder ziel, in in beweging gezet, tot stilstand gebracht door den wil van anderen; tien jaren een machine, die denken kon slechts één gedachte: zijn vrouw, zijn kinderen; wat zou er met hen gebeurd zijn, zouden zij nog leven? Waar en hoe?

In het begin van zijn straftijd heeft hij enkele brieven gekregen; een broer van Anneke, die in Duitschland woonde, heeft hen geholpen, hen van den hongerdood gered; allengskens echter schaarscher, zeldzamer de berichten en eindelijk niets, niets meer.

Tallooze nachten heeft hij gelegen op zijn kribbe, de rood gehuilde oogen wijd open, steeds gepijnigd, gefolterd door de duizenden malen zich zelven gestelde vraag: waarom, waarom zouden zij niet meer schrijven, niets meer van zich laten hooren; zouden ze dood zijn of misschien boos op hem, de schande der familie; hij had het toch gedaan voor hen; voor hen was hij geworden een dief, een inbreker; voor hen had hij dien kerel willen kapot maken.

Toen zijn invrijheidstelling: een tamelijk groote som, die hem wordt uitbetaald, als loon van al dien langen tijd harden arbeid: zorgvuldig bergt hij weg het geld, diep in zijn zak... voor hen. Een stevige handdruk van den directeur met de verzekering, dat hij al dien tijd zeer tevreden over hem is geweest, geen enkele klacht ooit over hem heeft gehad en dat hij hoopte, dat het hem verder goed mocht gaan in de wereld.

Tranen, die opwellen in zijn oogen bij dien eersten vriendelijken handdruk, bij die bemoedigend hartelijke woorden, die hij zoo lange, lange jaren niet heeft gehoord.

Zware grendels, die voor hem worden weggeschoven, omvangrijke met ijzer beslagen deur, die knarsend zich opent, een knik-

groet van den portier en hij is vrij, geheel en al vrij.

Een wijle blijft hij staan, niet in staat zich te verroeren. 't Is alles zoo vreemd om hem heen, zoo geheel anders; al die menschen, die voortloopen in druk gedoe, hard sprekend, levendig gebarend, zonder geuniformeerde bewakers achter zich; vreemd, die groote huizen met groote vensters, waarin de zon schittert met gouden alles verlichtende stralen; vreemd, die paarden, zoo lang niet meer gezien voor de ratelende wagens, vreemd die zingende, fluitende, tjilpende vogels in die groen bekruinde boomen.

Dan eensklaps een haastig voortbeweeg, een driftig gestap naar het station; hé, hij loopt verkeerd of... is de straat geheel anders geworden, hij zal aan iemand den weg vragen — gek idee, dat heeft hij daar niet hoeven te doen, 't was altijd eeuwigdurend dezelfde weg, z'n cel op en neer.

Eindelijk toch in het stationsgebouw: met angstige beestem heeft hij gevraagd: „Roosdaal”.

Welke klas?

O ja, ja, klas — 't is waar ook... derde klas en hij heeft betaald; ook al zoo iets vreemds: geld tellen, geld, dat hij in tien jaren niet meer heeft gezien, die zilveren en koperen munten, waarvan hij de waarde nauwelijks meer kent.

In zijn vroegere woonplaats tal van nieuwe gezichten en zoo veel nieuw gebouwde huizen; de straten zien er ook zoo geheel anders uit; 't zijn dezelfde bergen, dezelfde rotsen, hetzelfde riviertje, geheel nog dezelfde natuur; daaraan herkent hij Roosdaal.

't Zal niet lang meer duren, voordat hij hen zal zien, zijn vrouw, zijn jongen, zijn Marieke. Jeängske zal in dien tijd wel een heele kerel zijn geworden en Marieke zeker een mooi meisje; zou ze op haar moeder lijken?

Nu zal hij ook heel gauw hooren, waarom ze hem niet meer hebben geschreven. Als hij nu maar wist waar ze woonden!

Kijk, daar staat nog het mooie huis, waarin de rijke broer Kramer woonde, 't is bijna nog precies hetzelfde; alleen nu allemaal groote vensters van spiegelglas in plaats van de kleine ruitjes en daartegenover stond zijn smidse, hé, nu niet meer: een groote ijzerwinkel met hoogen rookenden schoorsteen er achter en op de deur den naam van zijn concurrent, van dien indringer... verd... nog, zoo had hij ook kunnen zijn, dat had hij ook kunnen hebben, als die smeerlap maar een beetje geduld, een beetje menscheijk gevoel in z'n ziel had gehad. Hé, daar komt z'n vroegere schoolkameraad Toon Frings, de beste vriend uit zijn kinderjaren; hij kijkt hem ook aan, hij heeft hem ook herkend, maar... waarom draait hij ineens het hoofd om, waarom wendt hij de blikken van hem af... zij hebben toch nooit iets samen gehad,

Foto C. Steenbergh.

DE TUIN ACHTER HET KASTEEL BOUVIGNE, MET DE WONINGEN VOOR HET DIENSTPERSONEEL.

nooit een woord ruzie, hij weet toch. . . . maar 't komt er niet op aan. . . . hij heeft in de gevangenis gezeten, tien jaren lang, hij is een boef, een dief, een gemeene dief, dien iedereen uit den weg zal gaan vol verachting, met wien niemand nog zal willen spreken. . . . maar iemand moet hem toch te woord staan, iemand zal hem toch moeten zeggen waar ze zijn, waar ze wonen, z'n vrouw, z'n kinderen. . . . wie, wie zal dat zijn?

Hij zal naar het stadhuis gaan, daar „moeten” ze hem helpen, daar kunnen ze niet wegloopen en evenmin hem weggagen, als hij het fatsoenlijk vraagt. . . . daar zal hij maar subiet naar toe gaan, daar heeft hij geen complimenten of beledigingen af te wachten, van niemand, van niemand — gemeene beroerde kerel, die Frings: hij had eens in zijn plaats moeten zijn; hij had ook eens vrouw en kinderen van den honger moeten zien dood gaan en dan zelf te ellendig om een cent te verdienen!

Op het stadhuis dezelfde burgemeester als vroeger, ouder, grijzer, ook deze herkent hem bij den eersten aanblik; geen groet, geen knik, niks anders dan de vraag: waat moot geer hōbbe Peters?

„Wie mien vrouw en keendaal woenen?”

„Die zien al lang oet Roosdaal voert”.

Lang, zeer lang een pijnvolle stilte; eindelijk met hakkelende stotterstem: „wit geer ouch casueel burgemeester woe ze nao tou zien gegoon?”

Toen een zees jaer geleide vertrokke nao Hochrade in 't Prusisch”.

„Dank uch”, en met rasse schreden verlaat hij het vertrek.

„Nao Hochrade”, daar woonde de broer van Anneke: nobel van hem, dat hij zich zijn zuster heeft aangetrokken; daar zal hij hem voor gaan bedanken, direct; in Roosdaal wil hij niet langer blijven, geen minuut, waar iedereen z'n schande kent, iedereen nu dadelijk zal weten, dat hij is teruggekomen, waar ze hem zullen nawijzen als den dief, den moordenaar, die tien jaar gezeten heeft.

't Is niet ver, Hochrade; hij is er vroeger wel eens geweest; nauwelijks een paar uur met den trein en dan zal hij weer bij hen zijn; hij zal ze allemaal in z'n armen kunnen drukken z'n lievelingen, z'n Anneke, zijn jongen en dochter.

Lang heeft hij rondgedoold in Hochrade; aan verschillende personen heeft hij gevraagd of ze ook wisten waar vrouw Peters, Anneke Peters woonde; zij had twee kinderen, een jongen en een meisje.

Niemand echter, die hem eenig antwoord kan geven; slechts een ontkenkend hoofdschudden, een kort schouderophalen.

Een toeval, een gezegend toeval; daar ziet hij haar zelf voor

de deur van een proper huisje, wat gezetter, ronder dan voorheen, maar nog immer die lachende oogen, die vroolijke lippentrek om den kleinen mond.

„Anneke, Anneke”, roept hij in haar onmiddellijke nabijheid, terwijl hij wijd naar haar uitstrekt de armen.

De lachende oogen, nu plots angstig verwilderd, turen hem aan; de lippen hebben zich geplooid tot ernstigen, droeven trek, terwijl vale lijkkleur overtijgt de zooeven nog blozende wangen.

„Anneke, Anneke kins te miech neet mie?”

„Jewel, jewel”, met vluchtigen schuwen blik om zich heen

„Nol, kom binne”.

En in de woning slaat hij de armen om haar hals en bedekt

haar lippen met vurige, brandende kussen.

Zij kust niet terug; koud als een marmeren beeld blijft zij staan, ongevoelig voor zijn hartstochtelijke liefkozingen; met zachte hand duwt zij hem terug, maakt zich los uit zijne omhelzing.

„Woe de keender, vrouw, woe is Jeängske, woe Marieke?”

„Jeang is op et kantoer van de groetste fabriek van Hochrade; er is dao boekhauer”.

„Alzoe, 't is em good gegoon, miene jong: er heet good opgepas, dat deit mich plezeer”, jubelt en juicht hij, „en Marieke zeker ouch flink meitske — woe is die?”

„Die is heure leefste goon afhole: die vrijt al: 't kommend jaer geit ze al treure leefste de chef van de fabriek”.

„Mordiu, die hōbbe zich gemaak, de kender, die hōbbe zich gemaak; de hōbs good veur hun gezörg, Anneke, en dao dank ich dich veur, dao dank ich dich veur”, terwijl hij haar hoofd weer neemt tusschen zijn handpalmen. . . . „en Anneke” met angstigen twijfel „spreken ze nog wel ins euver mich?”

Geen antwoord; verlegen slaat ze de oogen neer.

„Neet Anneke, neet, spreke ze noets mie euver mich?”

„Ze weite neet da's te nog leefs. . . . ze denke da's te deed bōs”, den blik steeds op den grond gevestigd.

„En hōbs te hun dan neet gezag, dat. . . .

„M'n broor, dè zich us heet aongetrokke, wou et neet hōbbe, de begrijs toch. . . .”

„Waat, waat moot ich begriep”, terwijl wanhoop zich prent in het gezicht „waat meinste daomit?”

„Es ze toch op de fabriek wiste. . . . es de leefste van Marieke. . . .”

„Dai zouë ze Jeang vortjage. . . . dan zou heure caressant niks naoroope es de keenjer van eeste dekke, dan zou eederein hun kas heet gezete. . . . dat meinste toer?”

„Jao Nol, 't spit mich, dat ich et dich zekke moot, mè dat meinde ich d'r mit”, fluistert ze lispelend.

Zwaar ploft hij neer op den stoel, terwijl hij uitbarst in zenuwachtig snikken.

Zóó dus het eerste oogenblik van hun weerzien, dat moment zóó lange jaren met brandend ongeduld verbeid... dood, dood voor zijn kinderen en als zij aan hem denken, zijn beeld voor oogen brengen, dan slechts walging in hunne harten voor den vader, die een misdadiger is geworden; zijn naam wordt niet meer genoemd, nooit meer, den naam van hem, die oneer en schande op hunne hoofden heeft gestapeld.

„Zek Nol”, weer zijn vrouw, zachtkens met benepen stem.

„Waat... waat?”

„Erme kèl, ich höb zoe'n compassie mit dich, mè de zuls wel begriepe...”

„Jao, jao, ich begriep et, ich begriep alles”.

„Ouch... da's te neet hei kins blieve; achterein dadelijk kump Marieke mit heure leefste”.

„En die maage mich neet zien, hè; dè jong maag neet weite, dat z'n meitske 't keend is van een deef... good, 't is good Anneke, vrouw, ich zal goon, ich zal vortgoon; ich zal hun neet nog mie verschandelseere es ich al gedon höb; ze zien noe gelukkig he?”

„Ja, Nol, hiel, hiel gelukkig”.

„Dan zal ich hun in dat geluk laote en dich ouch Anneke; ich allein zal het ongeluk drage, dat schijnt mich noe eimaal opgelag te zien — God wit woe 't good veur is — mè 't is niks... 't is niks, es 't hun mer good geit, want ich höb ze nog altied zoe leef, zoe intens leef; ich zal ze neet in d'n weeg stoon; ich zal vortgoon, wiet vort er geer zult noets mie get van mich huure, dat versprek ich dich; ich zal noe veur good veur hun doed zien en dan zal zoe langzamerhand ouch doed veur hun zien de herinnering aon dè schelm, dè schurk, dè gauwdeef, dee hun vaoder waor, me”....

„Waat Nol?”

„Veur dat ich vortgoon wil ich ze zien, mien keender: ich hoof ze neet te spreke; ze zouë mich misschien nog truk kinne en dat maag neet, dat begriep ich, mè ich wil ze zien, niks anders es mèr zien, zonder dat ze mich zien, kins te mich dao neet aon hellepe?”

„Jewel Nol, gank mer achter de heg van den hoof stoon, dao zette ze zich altied neer, es ze van de fabrik komme, dao kinste ze op dien gemaak beloere.”

„Dank Anneke, dank en noe adie veur iewig” en weer prangt hij haar tegen zijn borst en ditmaal kust zij hem ook, terwijl tranen opwellen in haar oog.

Achter de heg heeft hij hen bespied, zijn jongen, flinke groote kerel geworden, fijn besneden hoofd met helder sprekende oogen, vol wilskracht; zij, Marieke, mooie vrouw, blij gelukkig aan den arm van haren aanstaanden man. Zij hebben vroolijk gelachen, beiden hun pret uitgejubeld, niet bewust van het nabijzijn van den schandevader, die ook juicht bij het zalig zien van zijn dierbaren, die bitter weent, omdat hij hun niet mag vertellen zijn innig dankbaar voelen.

Lang, heel lang heeft hij gelègen achter die heg, tot de duisternis hem het zien heeft onmogelijk gemaakt; toen is hij weggeslopen en hij is gegaan naar verre streken, waar niemand zijn schande kent.

Mr. L. H. J. LAMBERTS
HURRELBRINCK.

OVERDREVEN BE- LEEFDHEID.

Ter wille van de nachtrust van te Amsterdam logeerende Duitschers wordt op bevel van den burgemeester der hoofdstad het carillon van den Oudekerkstoren gedurende de nachtelijke uren stil gezet. Kan *Amstelodamum* niet protesteeren tegen deze te ver gaande beleefdheid tegenover vreemdelingen?

Foto C. Steenbergh.

IN DEN TUIN VAN KASTEEL BOUVIGNE.

WINTERPARK.

Er groeit een stille vreugd in mij, nu, bij het kijken
Naar rijm en ijzel in het wintersch wit getij....
Ziet, hoe de ranke berken met fijn kantwerk prijken
En durven zich niet roeren in hun mijmerij.

De musschen buitlen dol al langs de blanke sprei
En stoeien lustig-druk en doen de stilte wijken;
Zij droomen bij deez' witheid van een zoeten Mei,
Die met zijn lachen, al wie wachtte, gaat verrijken....

De wandlaars treden met een tragen, zachten tred;
O, hoe voorzichtig ieder zijne voeten zet,
Dat niet de broosheid van deez' ochtend breken gaat,
Maar leven blijft als troostend-teer beminde schat....
De wereld heft zich nu tot zuiver-schoonen staat,
En stom ligt nog de woelig-wentelende stad....

KÄTHE MUSSCHE.

Foto R. Tepe.

DENNEBOOM, DIE DOOR ZIJN ONDERMIJNING DE TYPISCHE WORTELGROEI
TE ZIEN GEEFT.

Foto Bratsch.

ZAAL IN EEN HUIS OP HET JANSKERKHOF, UITGEBROKEN IN 1912.

SLOOPEND HERBOREN-NEDERLAND.

III

DE UTRECHTSCHER MONUMENTEN. 1813—1913.

DE eeuw, die achter ons ligt, is voor de oude monumenten noodlottig, zéér noodlottig geweest. Dat is overal zoo gegaan, maar nergens meer dan in ons vaderland. Men had geen eerbied voor de oudheid der monumenten, geen begrip voor hunne vormen, geen gevoel voor hunne schoonheid. Dat was de kwaal van den tijd; maar Nederland was *zwaar* ziek en het vertoont de treurige sporen dier krankheid nog op den huidigen dag.

Ook te Utrecht heeft de ziekte natuurlijk gewoed; maar zij heeft er minder slachtoffers gemaakt dan elders. Dat is echter niet gebeurd, omdat de burgerij zooveel ontwikkelder en zooveel smaakvoller was dan hare naburen. Er was eene andere reden: te Utrecht was in 1813 reeds niet zooveel meer te bederven en te vernielen als in andere steden. Reeds de Hervorming en de gebeurtenissen, die volgden, hadden eene duchtige opruiming gehouden onder de middeleeuwsche gebouwen en kunstvoorwerpen, die in de bisschopsstad meer dan elders waren opgehoopt. Maar ook toen schijnt in de stad, die nog vol was van de zware en soliede gewrochten der middeleeuwen, de behoefte aan nieuwe stichtingen niet zóó luide gesproken te hebben als elders. Utrecht, welks wallen sedert de twaalfde eeuw nooit uitgelegd waren, was blijkbaar ook in de latere middeleeuwen niet veel vooruitgegaan, en door het verval der Roomsche hiërarchie moest het thans eerder nog achteruitgaan dan vooruit.

Zoo is, naar het schijnt, hetgeen verdwenen was, te Utrecht niet aanstonds vervangen door nieuwe artistieke producten. In de Hollandsche steden spreken nog heden talrijke smaakvolle en rijk versierde gevels van de herleving, den opbloei der natie na den opstand: zelfs kleine stadjes, zooals Oudewater, getuigen daarvan luid en welsprekend.

Anders te Utrecht: het begin der Renaissance had de stad in hare middeleeuwsche kracht nog beleefd, toen schijnt zij zoetjes te zijn ingesluimerd; van eene zelfstandige artistieke productie verneemt men dan ook niet veel meer. Zeker zijn natuurlijk ook dáár in den loop der zeventiende eeuw tal van nieuwe gebouwen opgetrokken; de rijen trapgeveltjes, die men aanschouwt op de achttiende-eeuwsche gezichten der Oude gracht, bewijzen het. Maar nu er te Utrecht thans *geen enkel* trapgeveltje, dat

de aandacht verdient, meer bewaard is, terwijl in steden als Haarlem en Leiden de kunstrijke overblijfselen van zulke huisjes nog bij iedere schrede de aandacht trekken, — nu vraagt men zich toch af, of er daar inderdaad wel ooit vele zeventiende-eeuwsche huisgevels bestaan zullen hebben, wier verdwijning men reden heeft te betreuen.

Met dat al is de negentiende eeuw toch niet over Utrecht gevaren zonder duidelijke sporen na te laten van hare barbaarsche smakeloosheid. Het oude stadbeeld is geheel verknoeid en vernield. Langzamerhand zijn de oude vestingwerken der stad, die haar een zoo pittoresk uiterlijk gaven en waarop het zoo goed wandelen was, geheel gesloopt. Dat is langzamerhand geschied: wij vinden vermeld, dat de wal ten noorden van de Wittevrouwenpoort reeds in 1821 geslecht werd, de wal bij de Maliepoort in 1832; maar de wal van den Smeetoren tot Manenburg viel eerst in 1841, de wal bij het waterpoortje van St. Marie zelfs eerst in 1843.

Met de wallen verdwenen echter ook de waltorens: de Plompetoren in 1832, de St. Servaastoren in 1835. De Smeetoren, dagteekend van 1145 en zoo welsprekend getuigend van de oudste omwalling der stad, volgde in 1854, en de hooge en sterke Bijlhouwerstoren werd eerst in 1872 gesloopt. Ook de kleinere torens vielen één voor één: de toren de Hond in 1824, de Beer in 1820, de Vos in 1843, de Wolf in 1852; toen was de geheele walmuur in den noordoosthoek der stad ontmanteld. Ook de bolwerken der stad verdwenen langzamerhand: de Morgenster in 1838, Lepenburg in 1861, het Begijnenbolwerk in 1872.

Zoo is het uiterlijk der oude stad allengs geheel veranderd. Men mag dit niet al te zeer betreuen. Het was niet te verwachten, dat de gemeente de nutteloos geworden oude fortificatiën, wier onderhoud kostbaar was, op den duur zou willen onderhouden, en nu de oude, grimmige muren vervangen zijn door een zoo smaakvol en lachend plantsoen, zal niemand de afbraak ook durven afkeuren. Maar wat men wél mag betreuen en afkeuren tevens is, dat men *alles* heeft gesloopt, zonder nadenken en zonder eenige piëteit, — dat men den eerwaardigen twaalfde-eeuwschen Smeetoren en den merkwaardigen Bijlhouwerstoren niet heeft willen sparen en van de oude muren zelfs geen klein gedeelte heeft behouden, om een denkbeeld te geven van de middeleeuwsche vestingwerken der stad. Elders heeft men dit (in latere jaren) wél gedaan, en het is nooit gebleken,

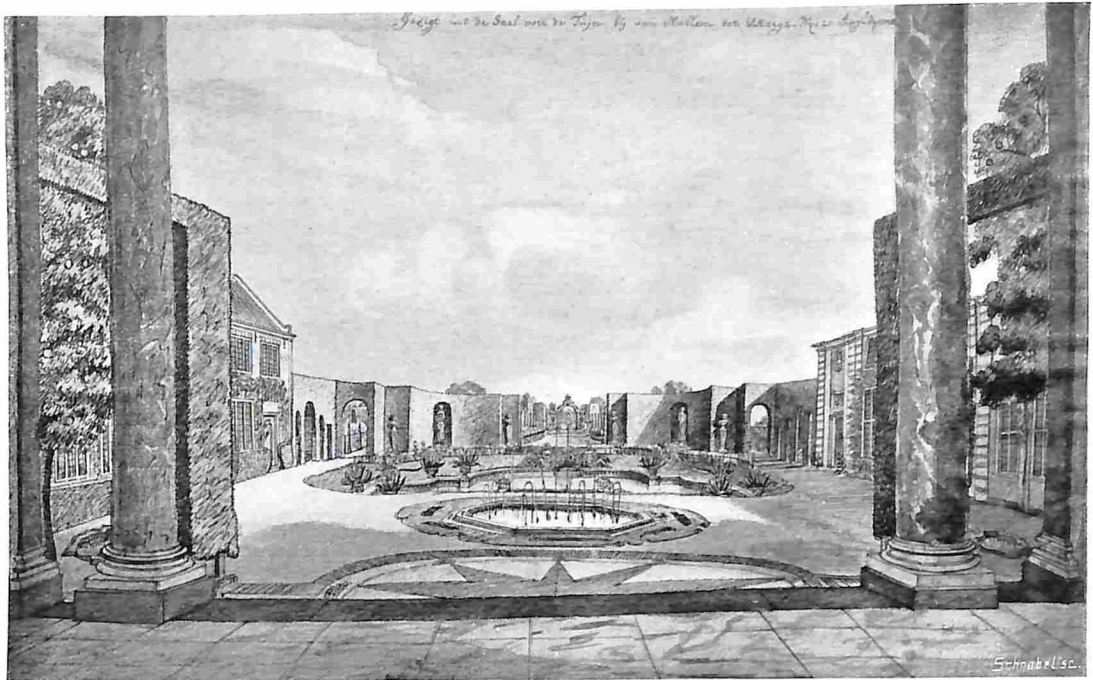

dat de nieuwe aanleg door dergelijke pittoreske overblijfselen is geschaad. Maar in deze periode dacht men aan zulke overleggingen geen oogenblik; men was ziende blind en niemand verhiel zijne stem om het behoud te bepleiten. Zelfs in latere jaren, ja nog onlangs, heeft men zonder dringende noodzaak Utrecht's schilderachtige vischmarkt beroofd van hare aardige galerij en ontstierd door een goedkoop, maar wanstaltig bouwwerk (1892); de merkwaardige Lriehoek van St. Marie is half gesloopt (1910) en ook de twee schilderachtige molens op het Paardenveld zijn ten slotte (1913) gevallen. Zoo is Utrecht allengs eene karakterlooze moderne stad geworden; alleen de schilderachtige hoge wallen langs de diepe grachten geven aan de stad nog een eigenaardig cachet. Maar zoo zij dit nog bezit, is het waarlijk niet de verdienste der laatste generatie; niet ik zelf heb het aangehoord, hoe een invloedrijk man uit dien tijd het betreurde, dat de aanzienlijke kosten onmogelijk maakten, het unieke gezicht van Paushuize op de Nieuwe gracht te vervangen door eene breede boulevard, die het bewonderde ideaal was van dit geslacht.

Uit een historisch en aesthetisch oogpunt is het verdwijnen van het oude karaktervolle stadbeeld wel te bejammeren; maar hinderlijker is, dat vele monumenten gesloopt zijn, meestal zonder noodzakelijkheid, uit zuinigheid denkkelijk. Alle Utrechtsche poorten zijn verdwenen. De middeleeuwsche Weerdpoort, met hare twee imposante ronde torens, werd in 1839 ontluiserd; men heeft de torens toen halverwege afgebroken en, wit-gealkt, vervormd tot een afschuwelijk en hinderlijk bouwsel, dat gekalkt, in 1862 verwijderd is. De Tolsteegpoort is in 1842 gevallen, de Catharijnepoort, het beroemde bouwwerk van Paulus Moreelse, in 1845; eindelijk is in 1858 ook de fraaie Wittevrouwenpoort, waaraan het stedelijk bestuur in 1653 zooveel zorg had besteed, zonder eenige noodzaak afgebroken. Maar het allergeest was de afbraak der beide bolwerken van de citadel Vredenburg: in 1868 en 1881 zijn deze merkwaardige en fraaie constructies van den beroemden Mechelschen architect Rombout Keldermans — alweder zonder eenige noodzaak — vernield.

Ook in het inwendige der stad, die zoo weinig meer te missen had, is veel afgebroken, dat gemakkelijk behouden had kunnen worden. Het schrikkelijkst is de val der heerlijke Mariakerk, die, door Napoleon veroordeeld, in het eerste jaar onzer periode (1813) werd afgebroken. Maar naast dit ergerlijke vandalisme zijn nog vele andere zonden te betreuren, al zijn zij ook minder ernstig. De zoogenaamde kapel van St. Thomas, de stichting van den Heiligen Willibrord zelf, die wel in hoofdzaak eerst dagteekende van het begin der vijftiende eeuw, maar die toch in hare grondvormen nog aan de oudste Christenkapellen in Nederland herinnerde, is in 1826 meedoogenloos gesloopt en vervangen door een gedenksteen in het plaveisel, dien eene latere generatie gedachteloos naar eene andere plaats heeft vervoerd. De Begijnenkerk is tusschen 1836 en 1838 afgebroken, het Jobsgasthuis in 1818, het Magdalenagasthuis (dat niemand meer kende) in 1889. Maar het meest te betreuren is de slooping van Fresenburch, den allermerkwaardigsten gevel, in het laatst der dertiende eeuw uit verglaasde tegels opgetrokken. Nog in 1830 versierde die de Cude gracht; maar in 1842 had het huis reeds zijnen top verloren, en de rest werd in 1858 afgebroken. Ook de met fraai beeldhouwwerk versierde gevel van het huis de Keizer met het beeld van keizer Karel V, dat reeds vroeger zijn rijk versierden top verloren had, werd in 1862 gesloopt. En Zijdebalen, de beroemde buitenplaats aan de Vecht, door de familie Van Mollem in het begin der achttiende eeuw ten koste van schatten gelds ingericht en door alle vreemdelingen, die Utrecht bezochten, bewonderd, is in 1819 meedoogenloos vernield.

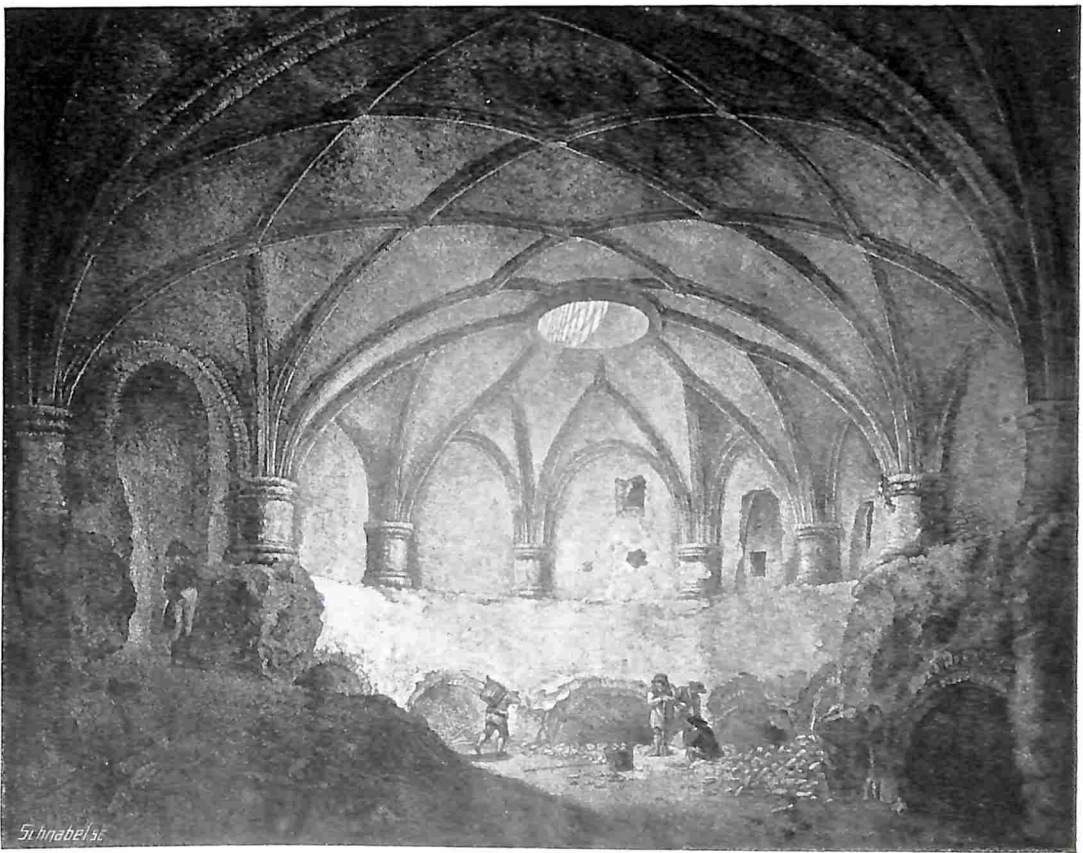
Dit alles is gesloopt uit smakeloozen moedwil, uit domheid en onkunde, omdat men de gebouwen onbelangrijk vond en leelijk. Zoo is onberekenbaar veel kwaad gesticht; maar veel is voor en na ook verdwenen uit laakbare onverschilligheid, zonder eenig overleg, of niet wellicht een eerbiedwaardig overblijfsel

DE TUIN VAN DE BUITENPLAATS ZIJDEBALEN AAN DE VECHT, GESLOOPT IN 1819.

der oudheid gered en door verbouwing voor eene andere bestemming ingericht had kunnen worden. Zoo is het gegaan met het vijftiende-eeuwsche koor der St. Mariakerk, dat in 1844 gesloopt werd, met de kapel van het beroemde St. Hieronymushuis, dat jarenlang als Remonstrantsche kerk had gediend en in 1885 afgebroken is, nadat de schilderachtige poort der oude school reeds in 1832 gevallen was. Zoo is het ook gegaan met het Kruisgasthuis (op het terrein, zoo thans Stevens-fundatie staat), dat in 1833 gesloopt is; ook het veelbewonderde huis Bellevue (dagteekend van 1765) is in 1829 verdwenen. Maar het grootste verlies is geleden door de afbraak van den fraaien en rijk-versierden gevel van het merkwaardige Utrechtsche stadhuis, die in 1549 opgetrokken was door Utrechts stads-architect Willem van Noort en in 1824 meedoogenloos is vernield. Het inwendige van het gebouw is toen nauwelijks verbeterd, en de gevel, die dit inwendige thans verbergt, vergoedt allerminst het verlies van de zeldzame en fraaie façade uit de vroege Renaissance, die zoo gemakkelijk voltooid had kunnen worden in den geest van haren kunstrijken ontwerper. Zoo is veel, *al te* veel verdwenen, dat een sieraad van Utrecht had kunnen zijn. En de lange lijst zou nog belangrijk vermeerderd kunnen worden, als niet de onverschilligheid van het publiek zoo buitengewoon groot was geweest, dat niemand het zelfs de moeite waard heeft geacht, het verdwijnen van veel schoons en merkwaardigs te bejammeren of zelfs te vermelden, — laat staan de herinnering daaraan te bewaren door het vervaardigen van afbeeldingen.

Is dit vandalisme hartelijk te betreuren, het leedwezen neemt

HET LAATSTE BOLWERK VAN VREDENBURG, AFGEBROKEN IN 1881.

toe, wanneer men overweegt, hoe weinig, hoe bitter weinig in de plaats van het vernietigde gekomen is, dat ons het verlies van al dit schoons ook maar eenigszins kan vergoeden. Wij mogen dit zeggen. Het is ontegenzeggelijk waar, dat elke generatie geneigd is, met geringschatting te denken en met minachting te spreken over hetgeen hare onmiddellijke voorgangster heeft geschapen: wat van gisteren is noemen wij nooit oud, maar met minachtend schouderophalen „ouderwetsch”. Maar dat de scheppingen der negentiende eeuw op artistiek gebied ooit weder in den smaak komen en bewonderd zullen worden, dat is toch iets, dat wij bezwaarlijk kunnen gelooven. Dat b.v. de (in 1877 reeds weder afgebrande) Willemskazerne, die in 1826 de spaarzame overblijfselen van het oude Wittevrouwenklooster verving, ooit betreurd zal worden, valt kwalijk te denken. Dat Kramm's Hofgebouw, dat in 1837 verrees, als nieuwe façade voor de overoude abdij van St. Paulus, wier overblijfselen nog zulke voorname kunstwerken verborgen, als de heerlijke romaansche kapiteelen, die nu nog het Utrechtsche museum versieren, — dat dit Hofgebouw ooit dragelijk geoordeeld zal worden, wij weigeren het te gelooven. En al staan de kansen van den gevel van den manufactuurwinkel (thans het kantoor van Vlaer en Kol), die in 1834 het St. Barbara-gasthuis kwam vervangen, iets gunstiger, groot kunnen wij die kansen toch niet noemen. De beide stedelijke ziekenhuizen, waarvan het oudste in 1821 het kleine gasthuis der H. Apostelen verving, terwijl het tweede, weidschere gebouw, in 1872 op den stadssingel verrees, hebben terecht nooit eenige aanspraak gemaakt op bouwkundig schoon. En het aardige buitenhuisje op den stadssingel, dat eenmaal den beroemden predikant Lodensteyn geherbergd heeft en dat omstreeks 1850 plaats heeft moeten maken voor de naar het huisje gedoopte Parkstraat, kan stellig niet geacht worden waardiglijk vervangen te zijn.

Zoo is het weinige schoon, dat Utrecht in 1813 nog bezat, in de eeuw, die volgde, grootendeels verdwenen; maar nog ben ik niet aan het eind van mijne grievenlijst tegen de negentiende eeuw. Zij heeft veel, zéér veel vernield, onnoodig vernield. Maar hinderlijker, moeilijker te vergeten toch blijft het, dat zij de meeste monumenten, die zij onwillig spaarde, heeft verwaarloosd, verknoeid en onkenbaar gemaakt. Ook van deze betreuenswaardige manie vertoont de stad Utrecht maar al te veel jammerlijke bewijzen.

(Slot volgt).

S. MULLER FZN.

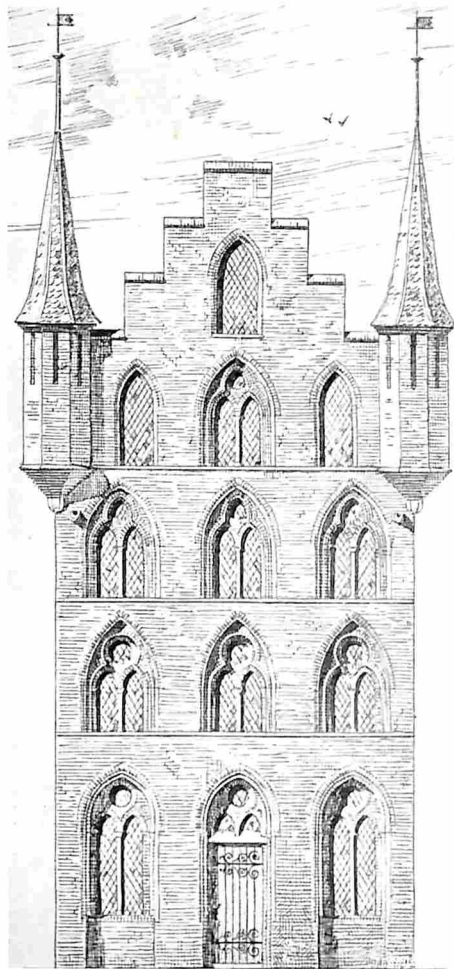
KIEKJES EN KRABBELS UIT DELI.

DE ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN TE MEDAN.

EVENALS op Java zijn ook wij Oostkusters niet achtergebleven, op feestelijke wijze het heuglijk feit te herdenken, dat ons vaderland vóór honderd jaren zijn onafhankelijkheid wist te herwinnen.

DE ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN TE MEDAN.
HET SCHIP DER MEDANSCHER SARISKAT ISLAM, DAT DOOR RUIM VIERHONDERD
S. I-ERS GEVOLGD WERD.

SLOOPEND HERBORN-NEDERLAND.

DE MERKWAARDIGE GEVEL VAN HET
HUIS FRESENBURCH TE UTRECHT,
DIE IN 1858 IS GESLOOPT.

Maanden en maanden tevoren waren daartoe door het volijverige feestcomité intekendlijsten rondgezonden en plannen gemaakt voor 'n waardige feestviering. Weliswaar bleek er aanvankelijk al bedenkelijk geringe animo onder 'n overgroot deel der Europeesche bevolking voor 'n dergelijk jubelfeest te bestaan en kwamen de feestbijdragen slechts schaarschelijk binnen, doch van lieverlede viel er dan gelukkig wat meer belangstelling te bespeuren en kreeg men ten slotte 'n voldoende bedrag bijeen. En wat meer zegt, men werd 't warempel dadelijk roerend met elkaar eens over de wijze waarop die onafhankelijkheidsfeesten gevierd zouden worden, zoodat hier niet, zooals in Sabang geschiedde, al de feestbijdragen door 't feest-comité ten einde raad maar weer aan de respectievelijke ingezetenen werden teruggegeven, omdat men 't dáár, zoo-
waar na eindeloos vergaderen zelfs, niet met elkaar eens kon worden hoe men er die festiviteiten wel regelen zou.

Hier in Medan heeft men op grootscheepschen voet direct maar drie dagen voor de feestelijkheden bestemd en trots miezerigen regentijd zich stiptelijk aan de heuglijke historische data gehouden. Nu achteraf beschouwd, is 't met dat al nog goed geloopt en heeft de regengod ons geen al te kwade parten gespeeld, daar 't weer overdag, gedurende die drie feestdagen — meestal wel gunstig bleef. Slechts de passarmalam, — een soort kermesse d'été — welke men op onze grootsche Esplanade had doen inrichten, is er wreedelijk door mislukt. Daar was de grond door den hevigen regenval der voorafgaande dagen zoo modderig en doorweekt, dat zelfs een door het feestcomité kwistig ontworpen toboggan maar geen publiek vermocht te 'rekken en dat glijbaantje 'n leelijke financiële strop werd. Het overig deel van het feestprogramma is evenwel vlot geloopt en vooral de historisch-allegorische optocht is inderdaad 'n waar succes geworden. Verrassend was vooral de spontane deelneming van bijna alle hier ter Oostkust vertegenwoordigde rassen, waardoor 'n treffende demonstratie werd gegeven van hun afhankelijkheid aan het Nederlandsche gezag. Zoo waren er bijvoorbeeld honderden leden der Medansche Sarikat Islam, die, zwierig getooid met oranje en rood-wit-blauwe linten, in den ruim vijftien honderd meter langen stoet meeliepen. Verder groepen van Menangkabauers, Tapanoeliërs, Javanen, Klingen en Cnineezen en bovenal de Japanners niet te vergeten, die ten getale van 'n zestig à zeventig personen 'n groep krijgers vormden in oudtijdsche dracht, vol verrassende kleur-effecten.

Bizonder geslaagd waren voorts de praalwagens van de Bataafsche om de zinrijke voorstelling van het petroleumbedrijf, de nationale groep op een prachtvollen zegewagen, voorstellende de Nederlandsche maagd en de elf provinciën, voorafgegaan door een heraut te paard, de historische groep met den Prins in een visscherspink, omgeven door Scheveningsche visschers en visscherinnekes, en de praalwagens van Handelsvereniging Deli-Maatschappij, Deli Cultuur, Deli Plantersvereniging, het Immigranten bureau en de Rubberplantersvereniging. Alleraardigst was voorzeker ook een miniatuur postkar van de Deli Spoor met jongetjes en meisjes in oude kleederdrachten, voorstellende het reizigersvervoer ten jare 1813.

Imposant was de ommetocht van den historisch-allegorischen stoet vooral ook bij avond, toen de meeste kantoren rond de Esplanade schitterend verlicht waren en in 't bijzonder het Gemeentehuis en 't kantoorgebouw der Javasche Bank uitmunten door 'n smaakvolle, treffende illuminatie. In de overige dagen hebben wij voorts nog van een welgeslaagden kinder-optocht kunnen genieten — waaraan door ruim twaalf honderd kinderen werd deel genomen — van een zeer geanimeerd op de Esplanade gehouden concours-hippique, van 'n bijzonder opgewekt gecostumeerd kinderbal in de Witte Sociëteit, waarvan vooral de ouders genoten, van athletische wedstrijden, georganiseerd door de Deli Sport Vereniging, van 'n fleurig bloemencorso en last not least van een nationalen feestavond in het Sociëteitsgebouw, — waarmee de feestelijkheden besloten werden — die eindigde met een buitengewoon geanimeerd bal, dat tot heel laat voortduurde.

DELIAAN.

DE ZONNEVROUW

door GASTON LEROUX.

(28) (Geautoriseerde vertaling)

ZESDE BOEK.

V.

BEVEND over al zijn leden, wendde Raymond zich tot Orellana. Hij had den ongelukkigen krankzinnige wel willen vermoorden, al was het alleen omdat hij zich bij de keuze van een nis daareven door hem had laten leiden. Was hij dan nog gekker dan die gek?

Maar nu, aan welken kant moest hij dan zijn? Rechts? Links? Ach, al die afschuwelijke steenen waren eender. Al die honderd graven rondom den tempel geleken op elkaar!

Maar hoe kan hij zich nog vergissen? Als dit dan niet haar graf was, zou het stellig het rechtsche wezen. Dat moest het zijn. Hij wist het zeker. Van uit de nis, waar hij had gestaan, had hij het graf precies naast het altaar kunnen zien. Dit moest het zijn! En met al zijn macht begon hij op een steen van het rechtsche graf te beuken.

Orellana, die nu nog zinneloozer is, sedert hij de oude Coya in plaats van zijn dochter heeft gevonden, moedigt hem met kreten aan.

Eindelijk draait de steen. Het gat gaapt wijd. „Maria Theresia, ik ben het. Raymond. Geef antwoord!” en hij buigt zich over het onbeweeglijke, omzwachtelde hoofd. *Het is Maria-Theresia niet! Het is Maria-Theresia niet!*

O! God in den Hemel!... Raymond valt uitgeput op den steenen vloer, hij is wanhopig. Hij stoot een vreeselijken snik uit; in dien snik ligt gansch zijn onmacht, zijn razernij. Maar spoedig is hij weer opgestaan. Orellana geeft hem het voorbeeld, is reeds weer aan het werk. Als het dan het graf ter rechterzijde niet is, zal het dat aan den linkerkant zijn! En weer grijpt de jonkman de spade uit Orellana's handen. Als een dolle ranselt hij het graniet. Ha! Wat een tijd is er al voorbij gegaan. Zij is misschien al gestikt. Zij is het slachtoffer van hun vergissing geworden....

...Kom, kom, Raymond, stoot maar toe. Ook deze steen zal moeten zwichten voor uw hevige slagen, en gij zult eindelijk uw bruid bevrijden. Gij zult haar weerzien. Gij zult haar herkennen. Zie, zie de steen raakt los. Daar is zij, daar valt zij op den vloer, de nis is open, kijk, kijk.

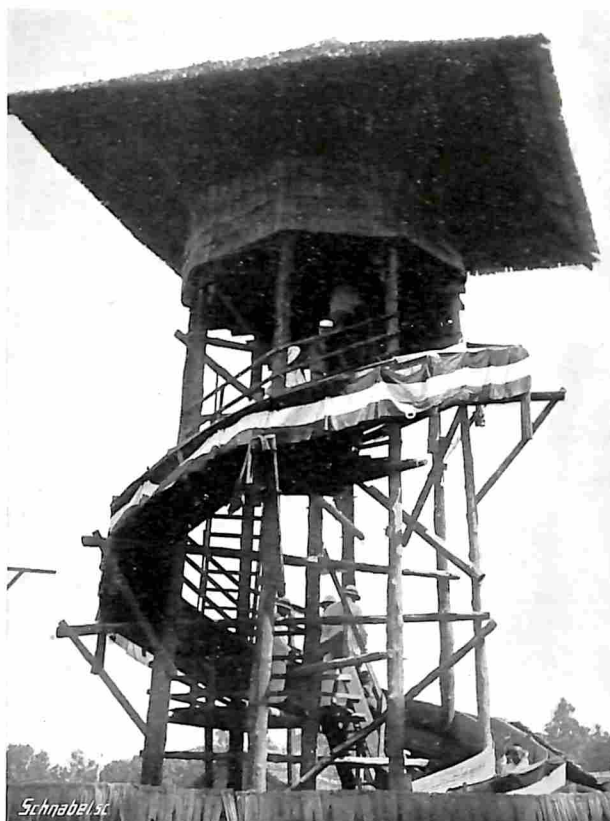
Maar helaas, hij herkent haar niet. *Het is Maria Theresia niet.* Het is alweer een doode.

Maar terwijl gij voor de derde maal uw helschen kreet van wanhoop slaakt, en gij uw hoofd tegen den muur bonst in uw woest verdriet, heeft Orellana een kreet van vreugde en zegepraal gegeven. „Mijn dochter, mijn dochter, Maria Christina, ik ben het, het is je vader, die je heeft bevrijd”. De gek heeft zijn kind herkend. Zij is het werkelijk. Het eens aanvallige jonge meisje, dat voor tien jaren ontstolen is, en al dien tijd al door hem gezocht werd, gezocht in alle gangen van den Nacht, in alle Tempels van den Dood. „Maria Christina, wacht, wacht mijn kind. Nog één steen, en ik kan je er uit nemen, kind, mijn kind!” Hij snikt van blijdschap. Hij heeft de spade weder ter hand genomen en slaat het granietblok.

Maar nu springt Raymond op hem toe. „Je verliest je tijd met een doode te willen bevrijden, en er is een levende in een van die graven”, roept hij hem uitzinnig toe.

Een felle worstelling ontstaat tusschen den jonkman en den grijsaard. Eindelijk weet Raymond het gereedschap te bemachtigen. Terwijl deze weer opnieuw begint te slaan, weet de grijsaard met groote inspanning den steen weg te wentelen en het met zwachtels omwonden skelet van zijn dochter te voorschijn te trekken. Hij omhelst het, bedekt het met kussen, en valt er mede op den vloer van den tempel. Hij is dood, maar hij heeft zijn kind terug gevonden.

Maar Raymond? Zal die Maria-Theresia ook terug vinden? Hij opent nog een graf, nog een doode komt eruit te voorschijn. Dan nog een graf, en nog een doode. O! vreeselijk geheim der Goden! O, geheim van den Tempel des

DE ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN
TE MEDAN.

DE TOBOGGAN IN INDISCHEN STIJL OP DE
DRIEDAAGSCHE PASSAR-MALAM.

Doods, die zijn slachtoffers niet weer-geeft, die ijverzuchtig de jonge levende Zonnevrouw bewaart!

Raymond wankelt, hij schreeuwt, hij huult, hij slaat de nagels in zijn vleesch, hij is zelf gereed te sterven voor dien wreeden God, die zijn vleesch en bloed lijkt te begeeren. Hij valt, en richt zich weder op, hij is uitgeput, doch hij gaat heen en weer loopen als een dier. De spade sleept hij achter zich aan. Hij weet niet welken steen hij nu nemen zal. Hij doet een uiterste poging tot denken. Verwilderd dwaalt zijn blik langs den grooten ronden wand van den tempel, en alles is eender, nergens verschil. Hij weet niet meer wat hij doen moet. Als hij het eens aan het toeval overliet? Dat was misschien het beste. Misschien zal het toeval hem het graf doen vinden, dat door zijne gewone menschelijke berekening niet opgespoord kon worden; het graf, waar temidden van negen en negentig dooden, die ééne lieve levende gevangen zit. En hij slaat erop los....

Maar hoe zwaar! Welk een gewicht krijgt die spade daar tusschen zijn bibberende handen. *Hij kan niet meer.* Hij zal haar dus niet meer terugzien.

Doodelijk vermoeid staat hij daar temidden van de dooden, en het is of deze hem verwijtend aanzien bij zijn schennend bedrijf.

Hooveel uren is hij hier al bezig? De schuine zonnestrallen zijn langs de muren opgeklimmen en verdwenen. Ook de schemering is reeds voorbij. De

nacht is gekomen. Op de treden van het altaar, waar hij zich heeft heen gesleept, ligt hij uitgestrekt, en de nacht werpt over hem zijne sluiers, droevig zwart gelijk die der mammacona's. Hij sluit de oogen om te slapen... of om te sterven. Het is hem om het even, nu Maria-Theresia toch dood is....

LAATSTE HOOFDSTUK.

WAARIN BEWEZEN WORDT, DAT TWEE GELIEVEN NOOIT MOETEN
WANHOPEN AAN DE VOORZIENIGHEID.

Op een morgen, toen de kleine stoomboot, die den dienst op het Titicaca-meer onderhoudt, langs de Eilanden voer, werd zij aangeroepen door een grooten Quichua-Indiaan, die in zijn rieten schuitje stond en wanhopig de armen bewoog onder zijn mantel. De boot minderde haar gang, en de kapitein, begrijpend dat een blanke op den bodem van het schuitje lag en hulp behoefde, besloot, erheen te varen. Op deze wijze kwam Raymond in de samenleving terug.

Na hevige koorts, waaraan hij zonder twijfel gestorven was, indien hij zich juist niet in het land bevonden had, waar men het verstaat, ze te genezen, was hij ontwaakt in de woning van een wolkoopman te Purcho. Deze man had zich aan boord bevonden, toen het rillende lichaam van Raymond werd opgepikt, en hij had medelijden met hem gevoeld. De Indiaan, die hem bracht,

DE ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN TE MEDAN.
WAGEN MET DE SCHEVENINGSCHER VISSCHERSPINK, WACHTENDE OP DEN PRINS
VAN ORANJE, DIE ZICH EENIGSZINS VERLAAT HAD.

Schneiders.
Foto-Bureau "Argus".

NEW YORK BIJ AVOND.

FOTO-GENOMEN UIT DE 38^e VERDIEPING VAN EEN WOLKENKRABBER.

vertelde, dat hij den vorigen nacht den vreemdeling — zonder twijfel een toerist — te midden van de ruïnes van het heilige eiland zieltogend gevonden had. Hij had hem kina gegeven, en hem in zijn schuitje genomen, in de hoop de stoomboot te passeeren. Na deze mededeeling was de Indiaan vertrokken. Hij had geen enkele belooning willen ontvangen. Hij bleek een zeer eerlijk man, want als men Raymond fouilleerde, vond men een belangrijke som op hem.

Wanneer de zieke in staat was te begrijpen, deelde men hem mede, hoe hij aan boord was gekomen, en hij was er zeker van dat deze edelmoedige Indiaan Huascar zelf moest geweest zijn. In zijn qualiteit van hoogepriester had Huascar nog bezigheden in dit vervloekte oord gehad. Aankomend vond hij Raymond te midden van de sporen van zijn schennend bedrijf, en de drie doode dwergen op de traptreden van den tempel der Maan. Toen

had de toornige Indiaan voor den jonkman de vreeselijkste straf bedacht: hem in het leven te laten na den dood van Maria-Theresia.

Doch deze kwelling zou Raymond niet lang verduren. Het denkbeeld dat hij Maria-Theresia had kunnen redden, indien hij koelbloediger was geweest, deed hem het meest van alles lijden. Hij begreep, dat deze wreede gedachte hem nooit verlaten en tot worgens toe benauwen zou. Het was dus beter, er een eind aan te maken.

Maar in deze afschuwelijke bergen, die getuigen van al die gruweltooneelen, wilde hij niet sterven. Het beeld van Maria-Theresia, dat hem voortdurend voor den geest stond, geleeke niets meer op de vreeselijke levende mummie, die hij in de nis had zien verbergen, doch het was de lieflijke, kalme figuur, die in het kantoor te Callao op en neer ging, en in groote, groengebonden

boeken zat te rekenen. Het was daar, dat zij elkaar na een lange afwezigheid hadden weergezien, en zij hem voor het eerst gezegd had: „wij houden van elkaar.” Op die plaats wilde hij ook sterven.

De gedachte aan zulk een dood stemde hem reeds vrediger. Nadat hij zijn gastheer hartelijk bedankt had, nam hij den eersten trein naar Mollendo. Vandaar zou hij per boot naar Callao verder reizen.

De reis scheen hem lang toe. Toen hij Arequipa passeerde, zag hij het kleine huisje van baksteen. Hij herinnerde zich de vergeefsche bezoeken aan dien bandiet van een Garcia, en voor het eerst sinds hij den Tempel des Doods verlaten had, herinnerde hij zich zijne reisgenooten, Oom Gaspard, den markies en Natividad, en hij vroeg zich af, wat er van hen geworden was.

Misschien waren ook zij reeds dood, ook op een of andere manier geofferd in het Huis van de Slang. Die arme oom François-Gaspard, die geen redevoeingen meer houden zou! Die arme Natividad, die nooit Jenny meer terug zou zien! Indien zij drieën werkelijk dood waren, had de Markies althans de marteling van zijn twee kinderen niet behoeven bij te wonen.

Te Mollendo, waar het vreeselijk stormde, ging Raymond naar de aanlegplaats.

(Wordt vervolgd).

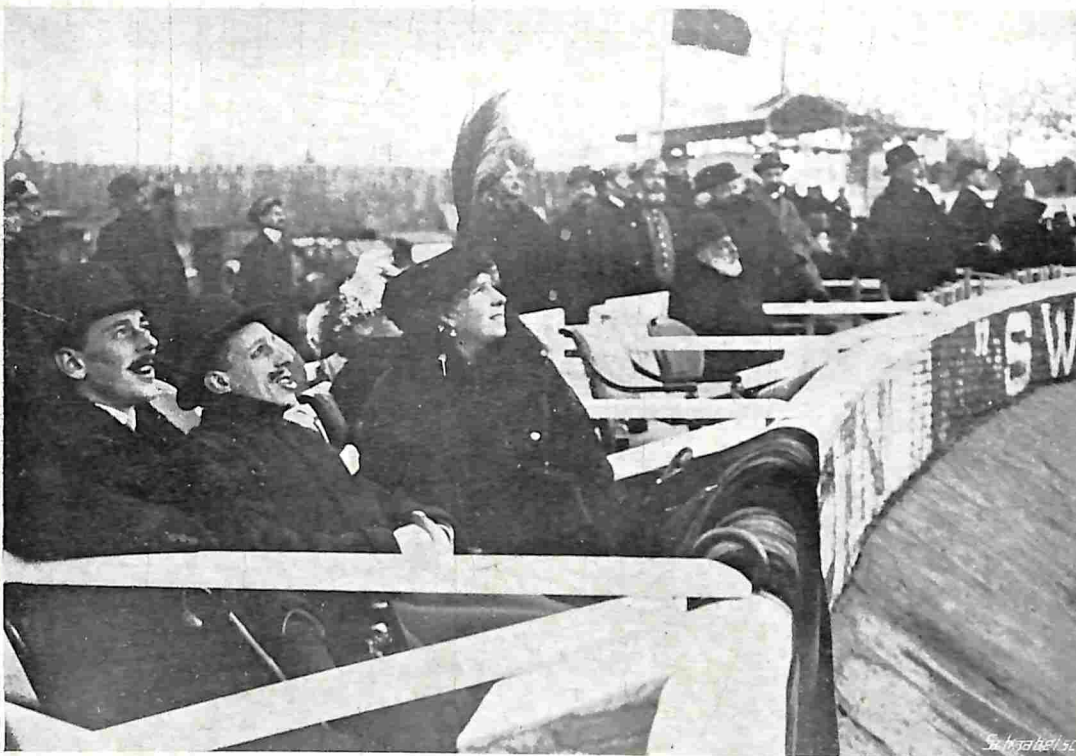

Foto-Bureau "Argus".

DE KONING EN KONINGIN VAN SPANJE ZIEN OP HET VLEGVELD VAN CINDAD LINEAL BIJ MADRID NAAR DE VLEGKUNSTEN VAN DOMENJEZ. LINKS VAN KONING ALFONS DE PRINS VAN BATENBERG.